Vantaan opettaja

25.5.2021 2/2021

Puheenjohtajan terveisiä

Kuntavaalit lähestyvät ja ennakkoäänestys on jo alkamassa (26.5. - 8.6.2021). Kaupunginvaltuustoon valittavien luottamushenkilöiden tehtävänä on tehdä valintoja, joilla vahvistetaan Vantaan vetovoimaisuutta ja elinvoimaa myös Sote-ratkaisun jälkeen. Vantaa ei ole uudistuksen voittaja vaan yksi eniten häviävistä, mikäli uudistus toteutuu ehdotetussa muodossa. Haasteita Sote-palveluiden rahoittamiseksi valtakunnallisesti toki riittää. Suuri osa Suomen kunnista on melkoisissa vaikeuksissa, enkä tarkoita koronaa. Työikäisten määrä laskee jyrkästi, vanhusväestön palvelutarve kasvaa ja samaan aikaan koulujen, päiväkotien ja oppilaitosten opiskelijamäärät romahtavat.

Meillä tilanne on toinen. Vantaa kasvaa pääkaupunkiseudulla lukumääräisesti eniten. Kunnan vetovoimaisuutta ja elinvoimaa pohdittaessa päiväkodit, koulut ja oppilaitokset ovat keskeisessä asemassa, siis päiväkodeista korkeakouluihin. Myös kaupungin muuhun infrastruktuuriin on suunnitteilla merkittäviä investointeja, jotka seuraava kaupunginvaltuusto päättää. Jokaisen ääni on tärkeä.

Varsinaisen vaalipäivän 13.6.2021 jälkeen on myös tulevat päättäjät selvillä.

Toivotan kaikille aurinkoista ja rentouttavaa kesää
Mika Koskinen
mika.koskinen@eduvantaa.fi, 050 527 6999

Pääluottamusmiehen puheenvuoro

Harvoin lienee kesäkeskeytys ollut yhtä odotettu ja ansaittu kuin juuri nyt. Työvuotta on kuitenkin vielä jäljellä muutama päivä. Kirjoituksessa pyrin säätilojen ja vuodenaikojen maalailun sijaan kertaamaan niitä seikkoja, jotka meille opettajina ovat keskeisen tärkeitä. Eli kertausta on siis luvassa.

Opettajan sairausloma ja kesäkeskeytys

Suurin osa sekä peruskoulun että lukion opettajista ja opinto-ohjaajista on joko opetusvelvollisuuteen tai vuosituntеihin perustuvassa työaikajärjestelmässä, jossa määritellään kesäkeskeytys, eikä opettajille kuulu vuosilomaoikeutta. Koska näillä opettajaryhmillä ei ole vuosilomanlain tarkoittamaa kesälomaa, heidän ei ole mahdollista siirtää sairauden takia kesälomaansa myöhemmin pidettäväksi.

Opettajien ei ole pakko anoa virkavapaata (sairauslomaa) koulun/oppilaitoksen kesäkeskeytysajaksi, vaikka he olisivat silloin työkyvyttömiä (OVTES, Osio A, 38 § 1 mom., soveltamisohje). Lisäksi opettajat voivat itse hakea Kelan sairauspäivärahan itselleen lääkärintodistuksen perusteella, jos sairausaika ajoittuu laskennallisen vuosiloman ajalle.

Tämä tarkoittaa sitä, että opettaja, joka on sairas laskennallisen vuosiloman aikana 16.6. alkaen, on oikeutettu KELA:n maksamaan ansiosidonnaiseen sairauspäivärahaan KELA:n ehtojen täyttyessä. Omavastuuaika on KELA:n maksaman etuuden suhteen sairastumispäivä ja yhdeksän arkipäivää. Tämä on voimassa pääsääntöisesti, joten asian varmistaminen OAJ:n palvelevista numeroista voi olla perusteltua mahdollisen poikkeustapauksen varalta.

Toimita lääkärintodistus esimiehelle, jotta työnantaja voi kuitata laskennallisen vuosiloman ulkopuolelta maksettavan KELA:n täysimääräisen sairauspäivärahan itselleen. Henkilön tulee itse kirjoittaa esimiehelle toimitettavaan lääkärintodistukseen, että virkavapaata ei haeta sairauslomaa varten. Miksipä virkavapaata haluaisit hakea?

Määräaikaisten opettajien työsuhteista

Määräaikaisten opettajien asema ei ole kadehdittava. Vantaalla koko lukuvuodeksi palkattujen määräaikaisten perusopetuksen opettajien palvelussuhde alkaa 1.8. ja päättyy 31.7., koska perusopetuksen vuosityöaikakokeilussa mukana olemisen ehtona on työsuhde elokuusta heinäkuun loppuun.

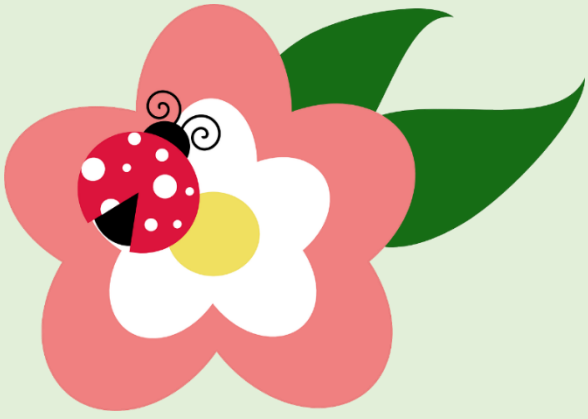

Tämä on kuitenkin monelle määräaikaiseen virkasuhteeseen palkatulle kaukainen haave. Syynä tähän on luonnollisesti se, että viranhaltijalla on lakisääteisten virkavapaiden kohdalla mahdollisuus palata kesäkeskeytyksen ajaksi hoitamaan virkaansa. Palkka maksetaan tällöin virkaansa hoitamaan palanneelle opettajalle. Huomattava on, että vaikka opettaja ei palaisi hoitamaan virkaansa kesäkeskeytyksen ajaksi, työnantajalla ei ole lakiin tai sopimukseen perustuvaa velvoitetta maksaa palkkaa kesäkeskeytyksen ajalta sijaiselle. Monen opettajan määräaikaisen sijaisen palvelussuhde siis alkaa usein ensimmäisestä VESOsta ja päättyy kevätjuhlapäivään. Vaikka sosiaalisesta mediasta olen erilaisia ratkaisuehdotuksia lukenut, uskon asian korjaamisen olevan vaikeaa, eikä tämä tule toteutumaan aivan lähiaikoina. Toivottavasti olen tässä väärässä.

Jos joku sellainen jäsen, joka on palkattu esim. ensimmäisestä VESOsta kevätjuhlapäivään sattuu tämän lukemaan, kehotan tarkistamaan syyn palvelussuhteen alku- ja loppuajankohdalle. **Onko pohjaviran haltija esim. perhevapaalla?** *Jos on, hänellä on oikeus palata töihin kesäkeskeytyksen ajaksi.* **Onko jäsenellä opettajakelpoisuus?** *Kelpoisella opettajalla on oikeus kesän palkkaan, jos viranhaltija ei ole perhe- tai opintovapaalla.* **Jos ei, kuinka pitkään hän on työskennellyt Vantaalla opettajana?** *Vähintään kolme vuotta Vantaalla määräaikaisena opettajana työskenneillä on oikeus palkkaan kesäkeskeytyksen ajalta, mikäli varsinainen viranhaltija ei ole perhe- tai opintovapaalla.* **Ja onhan hän perusopetuksen opettaja?** Jos syy ei esimiehenkään kanssa keskustellen selviä, on syytä olla pikaisesti yhteydessä omaan luottamusmieheen.

Toivon totisesti kaikkien niiden, joilla palvelussuhde katkeaa kevätjuhlaan, käynnistävän työnhakunsa ajoissa ja toimivan muutenkin TE-toimiston ja opettajien työttömyyskassan ohjeiden mukaisesti. Lisäksi olisi kovin suotavaa, että opettajien työttömyyskassan toiminta olisi sellaista, että viiveitä etuuksien maksussa ei kesäisin olisi. Hurskasta toivetta, mutta asiaa tarkemmin tuntemattomana yksittäisajattelijana en voi uskoa yhtälöä ratkaisemattomaksi. Voisivatko akavalaisten alojen työttömyyskassat tehdä yhteistyötä kunkin alan ”kausivaihtelun huippuja” tasaten? En tiedä.

Sivutoimiset opettajat

Asioita on paljon ja vaikka sivutoimisten opettajien määrä on rajattu, en malta olla tuomatta esille yhteispäätoimisuuden mahdollisuutta. Vaikka ainoastaan yksi opettaja koko Vantaalla itsellensä edun näin saisi, on esille nostaminen perusteltua. En luottaisi pelkästään aikaisempina vuosina lähetettyihin yhteydenottoihin tässäkään. Samoin sivutoimisten, useiden työnantajien palveluksessa opettajana toimivien kannattaa selvittää, onko useista palvelussuhteista mahdollista muodostaa yhteispäätoimisuus. Yhteispäätoimisuuden etuina ovat mm. sairauspoissaoloihin ja vuosisidonnaisiin lisiin liittyvät seikat. Apua tässä antaa tarvittaessa oman lähiesimiehen lisäksi järjestön jäsenille koulun oma luottamusmies. Asian suhteen on syytä ryhtyä toimimaan välittömästi. Nopeus on valttia. Tämän palvelussuhteen

alettua tapahtuvan tarkastelun mahdollistaa linjaus, joka sopii nykypäivään huomattavasti paremmin kuin sopimuksen tiukempi kirjaimellinen tulkinta. Tästä kiitos työnantajalle.

Perusopetuksen vuosityöaikakokeilu

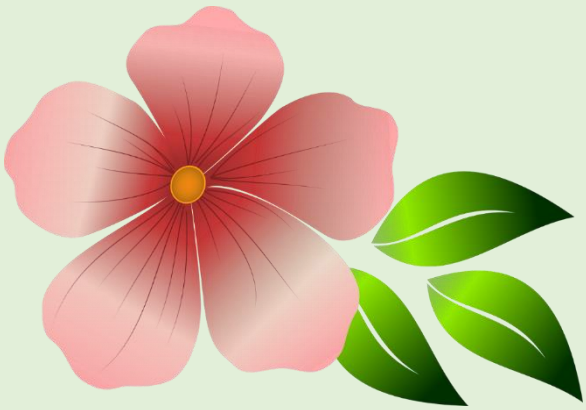

Perusopetuksen vuosityöaikakokeilun ensimmäinen vuosi Hämeenkylän koulussa on päättymässä varsin poikkeuksellisissa olosuhteissa. Koronavuoden opetusjärjestelyt ovat olleet itsessään jo normivuoteen verrattuna haastavat. Vuosityöaikakokeilu on varmasti tuonut myös lisähaasteita positiivisten asioiden lisäksi. Yhteydenottoja ongelmista ei ole kuitenkaan tullut erityisen runsaasti, mutta tällä perusteella on vaikeaa tehdä johtopäätöksiä edes lukukauden lähestyessä päätöstään.

Kokeilussa alusta saakka mukana olleen Vierumäen koulun tilanteesta olen eräästä mediasta lukenut vaihtoehtoisia maailmanselitysmalleja, oikaistakoon niitä joiltakin osin. Välitin pääluottamusmiehenä yhdistyksen hallitukselle tiedon siitä, että minulle kerrotun mukaan Vierumäen koulussa työskentelevät jäsenet haluaisivat jatkaa kokeilumallin mukaista työskentelyä myös 31.7.2021 jälkeen. Hallitus kävi vilkkaan keskustelun asiasta ja äänestyspäätöksen jälkeen hallitus päätti järjestää jäsenäänestyksen siitä, tulisiko kokeilun ehtojen mukaista työskentelyä jatkaa siihen saakka, kunnes kaikki nyt käynnissä olevat vuosityöaikakokeilut päättyvät, eli se päättyy viimeistään 31.7.2023. Päätös äänestyksen järjestämisestä oli yksimielinen. Vilkas keskustelu johtui siitä, että oli erilaisia mielipiteitä siitä, riittääkö jäsenten yksinkertainen enemmistä vai vaatiiko yhdistys 2/3 enemmistön. Yksinkertainen enemmistö voitti, mutta koska Vierumäen koulun jäsenistä yli 76 % halusi jatkaa kokeilun päättymisen jälkeen kokeilumallin mukaisessa työaikamallissa entisin ehdoin, on asia edennyt tätä kirjoittaessani kohden OAJ:n hallitusta, joka päättää kesäkuussa siitä, voivatko Vierumäen koulun opettajat jatkaa kokeilumallin mukaisessa työaikamallissa työskentelyä aikaisemmin ehdoin. Miksi VOAY:n hallitus näin päätti? En liene väärässä sanoessani hallituksen jäsenten puolesta, että periaatteena on se, että asianosaiset osallistuvat mahdollisimman paljon itseään koskevaan päätöksentekoon.

Ei ole edelleenkään aiheellista pelätä, että tulevalla sopimuskierroksella yleissivistävät opettajat muilutettaisiin vuosityöaikaan. Yksittäisten koulujen kokemuksien perusteella ei johtopäätöksiä voida tehdä. Samoin on huomioitava, että kokeilijoita on ollut varsin rajallinen määrä. Kaikki perusopetuksen vuosityöaikakokeilut tulevat päättymään 31.7.2023.

Yhteydenotot kesäkeskeytyksen aikana

Kesäkeskeytyksen aikana jäsenet voivat yrittää olla yhteydessä koulunsa luottamusmieheen ja mikäli tämä ei onnistu, pääluottamusmieheen ja OAJ:n kesällä jäseniä palveleviin numeroihin:

- Edunvalvontaan ja palvelusuhteen ehtoihin liittyvää puhelinpalvelua (puh. 0800 418 402) on päivittäin klo 9–11.
- Lakipalvelua on päivittäin (puh. 0800 418 403) klo 10–11 lukuun ottamatta viikkoja 28 ja 29 (12.–23.7.)

Kesällä viikkojen 23–31 aikana jäsenille tarkoitettua puhelinpalvelua on vain aamupäivisin. OAJ:n toimisto on suljettuna 24.–25.6., eikä puhelinpalvelua ole silloin lainkaan.

Emme toki unohda sitäkään mahdollisuutta, että esimiehen loma ei ole kesäkeskeytys. Eli joissakin tapauksissa yleinen ohjeemme keskustella esimiehen kanssa, on täysimääräisesti voimassa – mutta lomalla olevaa esimiestä emme hevin häiritse!

Sopimus ei toisinaan aukea helposti. Tarvittaessa on siis syytä olla yhteydessä omaan luottamusmieheen. Tai sinne OAJ:n toimistolle.

Sami Markkanen
Pääluottamusmies
050 3145131

PS. Juhannusviikolla siirryn sähköpostin ja jopa puhelinkentän tavoittamattomiin. Pyydän korkeahkoa kynnystä yhteydenottojen suhteen. Aina voi tietty yrittää. Vuosi oli raskas, mutta koronastakin selvittiin!

Keväinen kiitos jäsenille

Viimekeväiseen tapaan haluamme muistaa jäseniämme kuluneen, erityisen ja raskaan työvuoden päätteeksi ja kiittää hyvästä työstä. Tämä vuonna jokainen jäsen voi valita itselleen yhden seuraavista vaihtoehdoista. Edun saa jäsenkorttia näyttämällä kyseisessä paikassa. Lunasta etu itsellesi 1.6.–31.8.2021 välisenä aikana.

- Mike's Diner (Tikkurila/Myyrmäki): 20 eurolla haluamiasi tuotteita.
- Rönttösrouva (Tapanila): 20 eurolla haluamiasi tuotteita.
- Kotipizza (Tikkurila): medium-pizza, juoma ja jäätelö

Katse kohti syksyä

Toinen, jos vuosittaiseksi muodostunut perinne on Elobileet. Ne järjestetään tänäkin vuonna Wanhassa Bäckbyssä, 20.8.2021. Ilmoittautuminen on auki ja löytyy VOAY:n nettisivuilta.